

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvtatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Vtrum operatio miraculi sit attribuenda fidei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](#)

QVAES. VI. DE MIRACVLIS, ART. IX.

65

ARTICVLVS IX.

per similitudinē effectus: & similiter dicēdū est de cometione. Vnde & Thobie 12. dicit Angelus. Cū esset vobis, videbar qđe vobis ē māducere & biberes: sed ego cibo inuisibili & potu vtor. Si aut̄ talis effectus requirat transmutationem fm formam, tunc non poterit fieri per angelum: nisi forte mediante naturali actu, sicut pater de generatione.

AD PRIMVM ergo dicendū, qđ huiusmodi operationes non naturaliter angelus exercet: & ideo nō oportet quđ habeat naturaliter organa vnta.

AD SECUNDVM dicēdū, qđ veras operationes aīt angelus nō facit: sed similitudinarias, vt dictum est.

AD TERTIVM dicēdū, qđ iā dictū est: quare sensus non pōt Angelis in corporibus assumptis attribui.

AD QUARTVM dicendum, quđ vera locutio attribui non potest angelō in corpore assumpto: sed solum similitudinaria, vt dictum est.

AD QVINTVM dicēdū, qđ angelis bonis generare numquā attribuitur: sed de dēmonib⁹ est duplex opinio. Quidam. n. dicunt qđ dāmones etiam nullo modo generare possunt in corporibus assumptis, p̄ rationes in obijendo inducētas. Quibulā vero vñ qđ generare possunt, non quidē per fēmē a corpore assumpto, decimus, vel p̄ virtutē suā natura: sed per fēmē hominis adhibitum ad generationem, qđ hoc qđ vñus & idem dāmon sit ad virum succubus, & semen ab eo receptum in mulierem trāsfundit, ad quā fit incubus. Et hoc satis rationabiliter sufficiet, cum etiam alias res naturales caufent, p̄ p̄pria semina adhibendo, vt August. dicit in 3. de Tr.

AD SEXTVM dicendum qđ circa evaporationem feminis, potest dāmon remediu adhibere, tun per velocitatem motus, tum adhibendo aliqua fomen ta, per quā calor naturalis conseruetur in femine.

AD SEPTIMVM dicēdū, qđ pculdubio gnatio p̄dictio mō facta, virtute humani feminis fit. Vñ homo si genitus, nō eser fili⁹ dāmonis: sed viri cuius fuit fēmē. Et tñ possibile est qđ p̄ talē modū homines fortiores generent, & maiores: qđ dāmones volētes in suis effectibus mirabiles videri, obseruādo determi natum situm stellarum, & vñri & mulieris dispositionem, possunt ad hoc cooperari. Et pricipiū si femina quibus vtuntur sicut instrumentis, per talem vñsum aliquod augmentum virtutis consequantur.

AD OCTAVVM dicēdū, qđ comestio attribuitur angelis in corporibus assumptis: non quantū ad fēmē qui est nutritio, sed impliciter quātum ad comestio actum: & simileiter etiam Christo post resurrectionem, cuius corpori non erat tunc aliquid addibile: in hoc tamen differt, quđ comestio Christi fuit vere naturalis comestio, vt pote eius existens qui animam vegetabilem habebat: & sic potuit esse argumentum veritatis naturę. In vtraque tamen comestione, cibus non est cōuerſus in carnem & saquinem: sed resolutus in materiam p̄iacentem.

Et per hoc pater responsio ad nonum.

AD PRIMVM vero quod in contrarium obijecit dicendum, quđ comestio & locutio qualiter angelis sit attribuenda dictum est.

AD SECUNDVM dicēdū, qđ p filios Dei intelligit qđ filios Seth, q̄ erāt Dei filii per gratiā, & angelorum p imitationē. Filii autē hominum dicebantur filii Cayn qui a Deo receperant carnaliter viuentes.

AD TERTIVM dicendum quđ instrumenta seniūm assumunt angelī, non ad vtendum: sed ad signandum. Vnde eti⁹ per ea non sentiant, non tam frustra assumunt.

Vtrum operatio miraculi sit attribuenda fidei.

Nono queritur, vtrum operatio miraculi sit attribuenda fidei. Et viderur qđ non. Gratia nō gratis dat̄ a virtutib⁹ differunt, eo qđ virtutes sanctis omnib⁹ sunt cōes, gratiē nero gratis datae diuersis distribuuntur, secundum illud primæ ad Chorinth. 12. Diuisiones gratiarum sunt: fed face re miracula est gratia gratis data. Vnde in eodem capitulo dicitur, Alia operatio virtutum &c. ergo facere miracula, non est attribuendum fidei. Sed dicendum, quđ attribuitur fidei tamquam mērenti, gratia gratis data tamquam exequenti.

B¶ 2. Sed contra est, qđ dicit Glo. super illud Matth. 7. Dōmine nōne in nomine tuo prophetauimus &c. Prophetae, virtutes facere, dēmones ejcere, interduum non est meriti illius qui operatur: sed invocatio nominis Christi. ergo videtur quđ non sit fidei attribuendum.

¶ 3. Pr̄t. Charitas est principium & radix merendi, sine qua fides informis merceri non potest. Si ergo fidei propter meritum attribuitur operatio miraculorum, magis est attribuenda charitati.

¶ 4. Pr̄t. Cum sancti orando miracula faciant, illi virtuti p̄cipue debet miraculorum operatio attribui, que facit vt oratio exaudiatur, hoc autem facit charitas. Vnde dicitur Matth. 18. Si duo ex uobis cōfenserint super terram de omni re quācumq; petierint, fieri illis a patre meo. Et in psalmis dicitur, Delectare in Domino, & dabit tibi petitiones cordis tui: charitas. n. est qua facit homines delectari in Deo per amorem Dei, & consentire hominibus per amorem proximi. ergo charitati debet attribui miraculorum operatio.

¶ 5. Pr̄t. Dicitur Ioan. 9. Scimus quia peccatores Deus non audit. Charitas aut̄ est qua sola peccata rem ouet, quia ut dicit Prouerb. 11. Vniuersa delecta operit charitas. ergo charitati & non fidei debet attribui miraculorum operatio.

¶ 6. Pr̄t. Sancti homines non solum orando impetrant miracula fieri, sed etiam miracula faciunt ex potestate, ut Greg. dicit in 2. Dialogo. Hoc autē est inquantum homo Deo unitur, ut lic̄ diuina virtus homini coassit: quam quidē vñionem charitas facit, quia qui adh̄get Deo, scilicet per charitatem, vnu spiritus est, ut dicitur 1. Corin. 6. ergo charitati debet attribui miracula facere.

¶ 7. Pr̄t. Charitati p̄cipue opponitur inuidia, nā charitas congaudet bonis de quibus inuidia tristatur: sed immutatio in malum per falsificationem attribuitur inuidiae, vt dicitur in glo. Gal. 3. ergo & miraculorum operatio est attribuenda charitati.

¶ 8. Pr̄t. Intellectus non est principium operatio nis, nisi mediante uoluntate: fides autem est in intellectu, charitas autem in uoluntate. ergo nec fides operatur nisi per charitatem. Vnde dicitur Gal. 5. Fides qua per dilectionem operatur. Sicut ergo operatio actuum virtutis magis attribuitur charitati, quām fidei: ita & operatio miraculorum.

¶ 9. Pr̄t. Omnia alia miracula ad incarnationem Christi ordinantur, que est miraculum miraculorum: sed incarnationis Christi attribuitur charitati, unde dicitur Ioan. Sic Deus dilexit mundum, ut filium suū unigenitum daret. ergo & alia miracula sunt charitati attribuenda, & non fidei.

¶ 10. Pr̄t. Quđ Sara annus, & sterilis de vetulo cō-

Quest. dis. S. Thomae. I. cepit

Glos. ordina ria ibi.

Glos. ordina ria super il lud quis fa ciliabat.

corp. art.

b. 3. cap. 8.
9. tem. 3.

corp. art.

10. qđ

non est

gimana

per

QVAES. VI. DE MIRACVLIS, ART. X.

cepit filii, miraculosum fuit: hoc autem attribui spei, vt dī Rō. 4. Qui contra spē in spē credit, ergo operari miracula, attribuendum est spei, non fidei.

¶ 11 Præt. Miraculum est aliquod ardum, & insolitum, ut Aug. dicit, ardum autem est obiectum spei: ergo spei debet attribui operatio miraculorum.

¶ 12 Præt. Miraculum est manifestatio diuinæ potentiae: sed sicut bonitati quæ appropriatur Spiritui sancto, responder charitas, & veritati quæ appropriatur filio, responder fides, ita potestati quæ appropriatur patri, responder spes: ergo facere miracula est attribuendum spei, & non fidei.

¶ 13 Præt. Aug. dicit q̄ mali homines interdum faciunt miracula per publicā iustitiam, ergo operatio miraculorum est attribuenda iustitiae, & non fidei.

¶ 14 Præt. Act. 6. dī, q̄ Stephanus plenus gratia, & fortitudine faciebat prodigia, & signa magna in populo, ergo vī q̄ sit attribuendum fortitudini.

¶ 15 Præt. Matth. 17. dicit Dīs discipulis qui dēmoniacum sanare non poterant, Hoc genus dāmoniorum non ejiciunt, nisi oratione, & ieiunio: Sed ejicere dāmonia inter miracula computatur, ieiunium autem est actus virtutis abstinentiae, ergo ad abstinentiam pertinet miracula facere.

¶ 16 Præt. Ber. dicit quod cum muliere semper esse, & feminam non cognoscere, maius est quam mortuum suscitare, hoc autem facit castitas, ergo castitas est miracula facere, & non fidei.

¶ 17 Præt. Illud quod est in derogationem fidei, nō est fidei attribuendum: sed miracula sunt in derogationē fidei, q̄a infideles īputabant ea magice arti, ergo fidei non debet attribui facere miracula.

¶ 18 Præt. Fides Petri, & Andreae commendatur a Gre. de hoc quod nullus miraculus viisi credidit, ergo operatio miraculorum derogat fidei, & sic idem quod prius.

¶ 19 Præt. Posita causa ponitur effectus. si ergo fides est causa faciendi miracula, omnes qui fidem habent, miracula facerent, quod patet esse falsum. Non ergo fidei est facere miracula.

SED CONTRA est quod dicitur Matth. v. 18. Signa autem eos, qui crediderint, hæc sequentur, in nomine meo dāmonia ejicient, &c.

¶ 2 Præt. Matth. 17. dī dicit, Si habueritis fidem sicut granum synapis, dicetis monti huic, Transi hinc & transibit, & nihil impossibile erit vobis.

¶ 3 Præt. Si unum oppositū est causa oppositi, & reliquū oppositū est causa reliqui: sed incredulitas est causa impediens miraculorum operationem: Vnde dī Matth. 6. de Christo, Non poterat ibi, hoc est, in patria sua facere miracula, ubi paucos infirmos impositis manib. curauit, & mirabatur pp. incredulitatem illorū. Et Matth. 17. dī Dīm. rindisse discipulis quātentibus, quare non potuimus ejicare dāmonium, propter incredulitatem, inquit, uestram, ergo & fides est causa faciendi miracula.

RESPON. Dicendum, q̄ homines sancti miracula faciunt duplicitate, sicut Greg. in 2. Dialogo, l. oratione impetrando, ut miracula diuinitas fiant, & per potestatem. Vtroque autem modo fides idoneum reddit hominem ad miracula facienda. Ipsa enim meretur proprie, ut oratio exaudiatur de miraculis faciendis. Quod hac ratione uideri potest. Sicut n. in rebus naturalibus uidemus, q̄a causa uniuersali omnes particulares causas sumunt efficaciam agendi, tamen effectus determinatus, & proprius attribuitur causa particulari, sicut patet de uirtutibus

Factius inferiorum corporum respectu virtutis celi stis corporis, & de ordinibus inferioribus, q̄ celi le quanū motum primi orbis, habet tamē singuli proprios motus: ita ēt est de virtutibus quibus meremur. Nā oēs habent efficaciam merendi a charitate, q̄ nos vnit Deo a quo meremur, & voluntate perficit, p̄ quā meremur: singula tamē virtutes merentur singularia q̄dam p̄mia eis proportionaliter indenitatis: sicut humilitas meret exaltationē, & paupertas regnum. Vnde q̄nque charitate cessante per adūlārum virtutum, eti aliquis nihil meretur ex cō digno, ex quadam tamē diuina liberalitate aliquā congrua beneficia retribuit pro himō actibus, fāc̄ in hoc mundo. Vnde dī p̄ ea q̄ sunt ex genere bona extra charitatem facta, merentur aliquā ex cō gruo interdū bonorum temporaliū multiplicatiō nem. per hunc autē modum, fides meretur miraculorum operationē, licet radix merendi sit ex charitate. Cuius ratio p̄ō triplex assignari. primo q̄d quia miracula sunt quedā argumenta fidelis, dum p̄ ea facta quae naturam excedunt, illorū veritas comprobatur, q̄ naturalem transcendunt rationem. Vnde Mat. v. 18. dicitur. Illi profecti prædicaverunt vbi domino cooperante, & sermonem cōfirmante frequentibus signis. Scēcida ratio est, quia fides potissimum diuinæ potentiae innititur, quā accipit ut rōmen vel medium ad assentiendum his q̄ supra naturā ellēvidentur. Et ideo diuina potentia in operationē miraculorum, præcipue fidei coassilit. Tertia ratio est, quia miracula p̄ter naturales causas sunt: fides autē est, quae non ex rationib⁹ naturalib⁹, & sensibili bus argumenta affluit: sed ex rebus diuinis. Vnde sicut paupertas temporalium rerum meretur diuitias spirituales, & humilitas meret celestem dignitatem: ita fides quasi contēnendo ea q̄ naturaliter fidei, quodāmodo miraculorum operationē meretur, preter naturālē virtutem fit. Similiter autē & p̄ fidem homo maxime disponitur, ut ex potestate miracula faciat. Quod ēt ex tribus rōnibus patet. primo q̄dem q̄a sicut supra dicitur est, sancti ex potestate miracula dicūtur facere, non quā miraculorum principales auctores: sed sicut diuina instrumenta, impēni diuinū cui natura obedit in miraculis, quodāmodo ipsi rebus naturalibus p̄sentātes. Quod autē diuinū verbū in nobis habitet, est p̄ fidem, q̄ est quadā participatione in nobis diuinę veritatis: vnde per ipsam fidem homo disponit ad miracula facienda. Secundo q̄a sancti q̄ ex potestate miracula faciūt, operantur virtute Dei agētis in natura. Actio. n. Dei ad totā naturā comparatur, sicut actio animae ad corpus: corpus autē ab anima transmutatur prater ordinē principiorum naturalium, p̄cipue per aliquam imaginatiōē fixam, ex qua corpus calcificat per conceputiōē vel iram: aut ēt immutatur ad febrem vel leprosiam. Illud ergo facit hominem dispositū ad miracula facienda, quod dat eius apprehensioni quandā fixitatem & firmitatem. Hoc autem facit fides firmatio de firmitas fidei præcipue operatur ad miracula facienda. Quod patet ex hoc q̄d dī Matt. 21. Si habueritis fidem & non hāsitaueritis &c. Iacob. 1. Postulat autē in fidem nihil hāsitas. Tertio, q̄a cū miracula facienda, quod dat eius apprehensioni quandā fixitatem & firmitatem. Hoc autem facit idoneū ad miracula facienda ex potestate, quod reddit aptum ad imperandū. Hoc autē est per quandam separationem & abstractionem illis quibus debet imperare. Vnde & Anaxagoras dicit q̄ intellectus erat immixtus ad hoc q̄ imperare.

Fides

2. dialogord
cap. 30.

Fides autem animum abstrahit a rebus naturalibus & sensibilibus & cu[m] in rebus intelligibilibus fundat. Vnde de p[ro] fidē reddit homo aptus ad hoc, q[uod] p[ro] potest facere miracula faciat. Et inde est et p[ro] aliis virtutes ad facienda miracula p[ro]cipue cooperantur, q[uod] animum hominis a rebus maxime corporalibus abstrahuntur sicut continetia & abstinentia, q[uod] retrahunt ab electionibus, quibus homo sensibilibus rebus immigritur. Alio vero virtutes, quae ad disponenda temporalia ordinantur, non ita ad facienda miracula disponuntur.

AD PRIMVM ergo dicendum, q[uod] facere miracula attribuitur gratia gratis, sicut principio proximo fidei, aut sicut disponenti ad hominem gratiam consequitur.

AD SECUNDVM dicendum, q[uod] obiectum fidei est arduum consequendum, non autem arduum faciendum.

In argum.

principalius fit mentio de spe quam de fide, cum dicitur, quod in spe credidit.

Ad xij. dicendum, quod obiectum fidei est arduum consequendum, non autem arduum faciendum.

Ad xiiij. dicendum, q[uod] spei responderet diuina potestia sua sublimitatem fuerit maiestatis, in cuius consecrationem spes tendit, sed ipsi potentie fidei quod est mirabilium effectiva; præcepte immittitur fides.

Ad xiii. dicendum, q[uod] publica iustitia est ex fide, per quam rota ecclesiastica iustificatur, secundum illud Rom. 3. Iustitia autem Dei per fidem Iesu Christi.

Ad xiv. dicendum, quod fortitudine in passionibus tollerandis & constantia confessionis, erat in martyribus propter fidei firmitatem.

Ad xv. dicendum, q[uod] est abstinentia ad miracula facienda cooperari: non tamen ita principaliter sicut fides.

Ad xvij. dicendum, q[uod] licet feminam non cognoscere & semper cum feminae conmoriari, si difficile, non tamen miraculum, proprio miraculo sumpto, cum ex virtute creata dependeat, scilicet libero arbitrio.

Ad xvij. dicendum, q[uod] abusus miraculorum in his qui miraculis detrahebatur, non auctor coru[m] efficacia ad fidem confirmandam, quantu[m] ad illos que erant bene dispositi.

Ad xvij. dicendum, q[uod] fides Petri & Andreæ comendat p[ro]p[ter]a p[ro]p[ter]itudinem credendi, q[uod] tanto maior fuit quanto minoribus administris indiguit ad credendum. Inter quae administris per se sunt miracula.

Ad xix. dicendum, quod fides non est sufficiens causa ad miracula facienda; sed dispositio quedam. Fiant autem miracula secundum ordinem diuinæ prouidentiae, quæ hominibus congrua remedia pro uarijs causis diuersimode dispensantur.

ARTICVLUS X.

Vtrum demones cogantur aliquibus sensibilibus & corporibus rebus factis, aut verbis, ad miracula facienda.

D E C I M O. quæritur, vtrum demones cogantur aliquibus sensibilibus & corporalibus rebus factis, aut verbis ad miracula facienda, que p[ro] magicas artes fieri uidentur. Et videtur quod sic. Dicit n. August. 10. de Ciui. Dei, introducens verba Porphyrii,

*lib. 10. ca. 9.
circa finem.
tom. 5.
lib. 21. c. 6. a
medio. 10. 5.*

Ergo d[omi]n[u]s q[ua]ndam in chaldeâ ta[ctu]s inuidia, abiuratas spirituales potentias precib[us] alligauit, ne ab alio postulata concederent. Et in 21. eiusdem libri dicit. Non potuit primum nisi deinceps dicentibus disci, quid quisque illorum appetat, quid exhorreat, quo inuitetur nomine quo cogatur. Ergo demones a magis coguntur ad magica facienda.

¶ 2 Præt. Quicumq[ue] facit aliquid contra suam voluntatem, aliquo modo cogitur; sed demones aliqui faciunt aliquid contra suam voluntatem per magos adiutari. Est n. uoluntas demoni semp ad inducendum homines in peccatum, & tamen aliquis magica arte ad turpem amorem incitat, eadē arte a uolentia incitationis soluit, ergo demones cogunt a magis.

¶ 3 Præt. De Salomonе legi, q[uod] quoddam exorcismos fecit, q[uod] demones cogebant ut ex obsessis corpib[us] recederent. ergo p[ro] admirationes demones cogunt.

¶ 4 Præt. Si demones aduocati a mago veniunt, aut hoc est q[uod] alliciunt, aut q[uod] cogunt; sed non semper aduocati alliciunt. Aduocantur p[ro] quedam quæ demones odiunt, sicut p[ro] uirginitate imprecantis, cum tam p[ro] ipsi ad ineuctos cōcubitus homines deducere non morentur. ergo vi, q[uod] aliquando cogantur.

¶ 5 Præt. Studiu[m] demonum est, ut hoies a Deo auerantur; sed ip[s]i aduocati per aliqua quæ reuerentiam Dei

Quæst. dis. S. Thome. I 2 sonantur.